

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Sestanek A. Stanojević — D. Ljotić

BEOGRAD, 18. avgusta. Kakor poročja »Vreme« iz Smederova sta se v »Grand hotelu« v Smederovu sestala Aca Stanojević in Dimitrije Ljotić. S Stanojevićem je prispel tudi znani staroradikalni prvak Miša Trifunović.

Revolucija v Bagdadu

BAGDAD, 18. avgusta. V Iraku je izbruhnila revolucija. Povod je umor šefa generalnega štaba generala Bekirja Sidkija, ki je pred 10 meseci proglasil diktaturo. Sidki je bil eksponent nemške politike in nasprotnik Velike Britanije. Uporniki so gospodarji položaja v državi in so prekinili vse zveze z inozemstvom. Iraška vlada je podala ostavko.

60.000 laških vojakov

PARIZ, 18. avgusta. Potrjujejo se vesti, da so prebite republikanske linije pri Santandru na 4 mestih. Na tem bojišču se borijo štiri italijanske divizije s 60.000 vojakov pod vodstvom italijanskega generala Basciantija.

Franko aretiran

BUENOS AIRES, 18. avgusta. Prejšnji predsednik paragvajske republike polkovnik Franko, ki je bil radi vojaškega puča prisiljen k odstopu, je bil aretiran.

Punti za Frankovim hrbtom

LONDON, 18. avgusta. Doznava se, da se je za frankovsko fronto slišalo streljanje, ki je odmevalo preko fronte republikanskih čet. Gre očitno za upor v Aravaci v odseku Peguerinos na centralni fronti. Valencijska vlada namerava v kratkem prenesti več svojih ministrstev v Barcelono in sicer predvsem notranje ministrstvo, finančno ministrstvo in po možnosti sedež predsedstvenega sveta.

Tri justifikacije v Berlinu

BERLIN, 18. avgusta. Tukaj je bila izvršena justifikacija nad 24letnim Erichom Jonom ter Hermanom Jonom. Oba sta iz Neunkirchna in sta bila od državnega sodišča obsojena radi veleizdaje. Tudi je bila izvršena smrtna obsodba nad Viljemom Fierlom iz Draždan. Sodišče ga je obsodilo na smrt radi priprav za neke veleizdajniške podvige in radi poživljanja komunističnih organizacij.

Laški torpedo?

ALŽIR, 18. avgusta. Britanski parnik »City Of Wellington« je prispel v Alžir s 23 člani posadke španskega parnika »Conde de Abasolo«, katerega kapetan je izjavil, da je bil njegov parnik torpediran v višini Tantelleria. 17. moč posadke manjka. Kapetan je izjavil, da je dva dni pred napadom letelo nad parnikom neko italijansko letalo in da je bil parnik zadet potom torpeda, ki ga je izstrelil nek laški rušilec.

Zbor bivših kraljev in kraljic

LAUSANNE, 17. avgusta. Havas poročja: Poroki princeze Marije Dolores Bourbonske s knezom Czartoryskim so prisostvovali med drugim bivši španski kralj Alfonz XIII., bivši bolgarski kralj Ferdinand, bivša portugalska kraljica Amelija ter infant Don Carlos.

Kitajski „samomatični torpedni čoln“ pogodil velika japonska vojna ladja „Idmenc“

ŠANGHAI, 18. avgusta. Najdrznejši dogodek včerajšnjih bojev je bil heroičen podvig dveh kitajskih pomorskih kadetov, katerima se je posrečilo, da sta se v torpednem motornem čolnu spustila vzdolž reke in torpedirala veliko in znano japonsko vojno ladjo »Idmenc«. Čim je bila ta japonska vojna ladja pogodena, so ostale japonske vojne ladje pričele s srditim obstreljevanjem tega »samomorilnega kitajskega torpednega čolna«, ki je bil razbit na stotine komadov. Oba kitajska kadeta sta bila vržena do Rumene reke pri mednarodni koncesiji in so ju takoj prepeljali v bolnišnico, vendar je malo upanja, da bi ju ohranili pri življenju. Zatem so japonsko vojno ladjo »Idmenc« spravili v bližino japonskega konzulata in ni smel nikdo od tujih novinarjev k temu delu pristatišča, da bi se mogle videti in dognati poškodbe na tej japonski vojni ladji. Slej ko prej se vršijo nad mestom srčite zračne bitke in si vesti o uspehih v tej borbi zelo nasprotujejo. Japonci trdijo namreč, da so sestrelili 15 kitajskih letal, dočim zatrjujejo Kitajci, da so sestrelili 12 japonskih letal. V zvezi z bombardiranjem japonske mornarice na kitajske položaje severno od mednarodnih koncesij, se je dognalo, da se vrši to bombardiranje s posebnimi vnetljivimi naboji, ki pred pogoditvijo cilja eksplodirajo in se liki kometu razpršijo na ognjene pramene, ki se puščajo na zemljo s strahovito detonacijo. Najpreje se vidi, kako se z vojnih ladij sproži ogromna torpedna raketa, ki pretvarja noč v dan nad mestom, ki ga je treba zadeti. Zatem sledi strašna detonacija ostrega izstrelka na cilj. Toda tudi Kitajci ne držijo križem rok, ampak skušajo z zračnimi napadi ovirati izkrcavanje japonskih pojačen s transportnih ladij vzdolž desne obale reke Whang Po.

Windsorski vojvoda — visoki komisar za socialna vprašanja

LONDON, 18. avgusta. V tukajšnjih krogih se mnogo razpravlja o diplomatski misiji, ki pripada vojvodi Kentskemu, ki mu izročajo delikatne in važne diplomatske misije, ki jih je preje opravljal princ Waleski. Doznava se, da se bo windsorski vojvoda v kratkem sestel s kentskim vojvodo v Solnogradu, v Korotanu, Cavtatu ali na Bledu, kamor je oba povabil knez namestnik Pavle. Gotovo je, da postopa vojvoda Kentski povsem v skladu z željami kraljice matere Mary, kralja Jurija VI. in predsednika britanske vlade Nevilla Chamberlaina. Ob tej priliki se širijo v Angliji vesti, ki jih je zlasti povzel avstrijski tisk, da bi se naj v kratkem vrnil Windsorski vojvoda v Anglijo, kjer bi mu poverili visoke funkcije, predvsem v raznih socialnih vprašanjih. V smislu teh informacij naj bi Windsorski vojvoda dobil naslov posebnega vi-

sokega komisarja za socialna vprašanja, to je za vprašanja javne dobrotornosti. Pri tem važnem poslu naj bi mu pomagala vojvodinja Windsorska, ki je diplomirana bolničarka. V zvezi s temi kombinacijami so se zglasili nekateri novinarji pri Windsorskem vojvodi, ki ni hotel dati nikakršne izjave rekoč, da ni ničesar novega, kar bi bilo vredno zabeležiti.

DUBROVNIK, 18. avgusta. Iz Cavtata sta prispela semkaj z motorjem »Taška« vojvoda in vojvodinja Kentska. Podala sta se v neke trgovine, kjer prodajajo narodne vezenine in antikvarne predmete. Zatem sta se podala v mestno kavarno, kjer sta večerjala. Vojvoda in vojvodinja sta plesala, zatem pa sta se podala v Petersov bar, kjer je vojvoda v zelo veselem razpoloženju plesal narodno kolo.

Japonci računajo s sovjetsko intervencijo

TOKIO, 18. avgusta. V tukajšnjih krogih presoja položaj zelo resno, ker se računa, da pride do oborožene intervencije sovjetske Rusije na severu. Japonska vlada razpolaga z informacijami, po katerih vrši sovjetska Rusija velike vojaške priprave. V vojaških krogih pa povdarjajo, da so s tem računali in da so bili radi tega storjeni vsi potrebni ukrepi. V vladnih krogih izjavljajo, da se varajo vsi oni, ki menijo, da se bo Japonska zrušila radi finančne in gospodarske katastrofe.

ŠANGHAI, 18. avgusta. V tukajšnjih krogih se zatrjuje, da je maršal Čangkajšek prevzel vrhovno poveljstvo nad kitajskimi odredi v Šanghaju. Smatra se, da imajo Kitajci na šanghajskem področju 12 divizij.

LONDON, 18. avgusta. V tukajšnjih finančnih krogih povdarjajo, da mora Japonska gledati na to, da vojno čim prej konča, ker bo sicer ta vojna povzročila strašno finančno katastrofo Japonske.

Zveza brezbožnikov prodaja cerkvena zlatnina

RIGA, 18. avgusta. Centralni svet brezbožnikov je dobil dovoljenje od sovjetske vlade, da ima lahko svoje lastne devize. V to svrhu bodo prodajali v ino-

zemstvo zlate in srebrne cerkvene predmete, ki so ocenjeni v vrednosti na 55 milijonov rubljev, ki pa bodo doslej prodani samo za 6,5 milijonov rubljev.

Počastitev zaslužnih kavarnarjev in gostilničarjev

Včeraj popoldne so se zbrali mariborski gostilničarji, kavarnarji in hotelirji v beli dvorani »Uniona«, kjer se je vršila interna proslava 55letnice obstoja Zdrženja gostinjskih obrtov v Mariboru. Redka so društva v Mariboru in v naši ožji domovini, ki se lahko ponašajo s polstoletnim obstojem in plodonosnim delovanjem kakor gostilničarska organizacija v Mariboru. K proslavi, ki je bila prirčna manifestacija stanovskega tovarštva, so se zbrali številni mariborski gostilničarji, kavarnarji in hotelirji, ki jih je s prirčnimi besedami pozdravil predsednik Zdrženja g. Aleksander Klešič. Iskrene pozdravne besede pa je posebej naslovil na predsednika Zveze gostilničarskih združenj v Ljubljani g. Cirila Majcena, na zastopnika zbornice TOI g. Josipa Šereca ter na častna člana gg. Andreja Oseta in Gjura Valjaka. Nato je g. Klešič v kratkih obrisih podal zgodovino mariborske organizacije gostilničarjev, ki je bila ustanovljena leta 1882. Prvo združenje je štelo skupno 160 članov, med njimi 11 kavarnarjev, to je približno isto število, kakor danes, kar dokazuje, da se kljub velikim napredkom našega mesta število gostinjskih obrtov ni mnogo povečalo. Svoje pravo poslanstvo je Zdrženje gostinjskih obrtov v Mariboru izvedlo šele po preobratu, ko se je združenje reorganiziralo in svoje delovanje usmerilo za procvit in napredek vsega članstva. Velike zasluge pa ima združenje tudi glede razvoja tujkega prometa v naši domovini, ki ga dotlej v naših krajih sploh ni bilo, ali pa je bil tako malenkosten, da sploh ni predstavljal uvaževanja vrednega faktorja v narodnem gospodarstvu. Zdrženje je leta 1925 ustanovilo posebno obrtno šolo za gostilničarski naraščaj, ki ima namen, da se izšola naraščaj, ki bo nekoč prevzel dediščino pionirjev gostinstva v Mariboru. Zdrženje se je tudi udeleževalo pri razstavah v okviru Mariborskega tedna ter seznanjalo občinstvo z modernimi gostinjskimi obrati in vzorno urejenimi lokali ter postrežbo. Nadalje je g. Klešič orisal boje, da dobi gostilničarski stan, ki je med največjimi davkoplačevalci v našem mestu, zastopstvo v mestnem svetu. Danes imajo gostilničarji v občinskem svetu le enega zastopnika, dasi bi mu pripadlo večje število odbornikov.

V smislu sklepa rednega letnega občnega zbora Zdrženja z dne 17. marca t. l. se je soglasno sklenilo, da se ob 55letnici obstoja združenja podelijo zaslužnemu dolgoletnemu članstvu v znak priznanja za delo tako pri združenju in pri upravi združenja kakor tudi za združništvo in stanovsko zavest diplome, in sicer tistim, ki so že nad 10 do 40 let nepretrgoma člani združenja, običajne diplome, tistim pa, ki so nad 40 let člani pa častne diplome. Predsednik g. Klešič je naglašal, da predstavlja nepretrgoma 10-letno delovanje v gostinstvu pravzaprav 20-letno delovanje, ker je gostilničar, kavarnar in hotelir 20 ur na dan pri delu. To delo lahko cenijo samo oni, ki to na lastni koži doživljajo. Diplome, ki jih je združenje v znak priznanja poštvalnega dela izročilo odlikovancem, naj bodo spomin na ono dobo, ko so bili odlikovanci v težki službi gostinstva. Nato je g. Klešič razdelil diplome, odlikovanci pa so se vpisali v zlato spominsko knjigo.

Častno diplomo so prejeli: gostilničar in pivovarnar Josip Tscheligi za 45 let članstva, gostilničar in mesar Franc Zokaly za 44 let članstva, gostilničar Julij Crippa za 43 let članstva, gostilničarka

Na tistišcu domače politike

Mladina se zbira v fronti jugoslov. nacionalistov

V nedeljo 15. t. m. se je vršila v Ljubotomu v Zavratnikovem hotelu ustanovna skupščina mladine JNS za srez ljutomersko-radgonski, ki ji je prisostvovalo nad 70 zastopnikov posameznih občin v srezu, sami mladi fantje, bodoči stebri kmetkega in obrtniškega stanu, ki so se izrekli za program JNS in odločili, da v vrstah jugoslovenskih nacionalistov krepko sodelujejo in prevzamejo na svoja ramena delo za čim večjo aktivnost kmetke vasi pri vseh javnih vprašanjih in širjenju nacionalne misli. Vedrih obrazov polni mladostnega zanosa, so prihiteli mladi pristaši JNS iz najoddaljenejših občin, da pokažejo, da so v vrstah, ki se bore za zboljšanje gospodarskega in

socialnega položaja našega malega človeka. Skupščino je vodil predsednik sreske organizacije g. Skuhala, nakar je g. dr. Franko Alujevič v temperamentnem govoru, ki so mu z velikim zanimanjem sledili vsi navzoči ter ga odobruje čisto prekinjali, poudarjal potrebo organiziranja mladine. Skupščina je nato izvolila svojo upravo, ki ji predseduje marljivi posestnik g. Branko Pucanja iz Cvena. Daljše poročilo je podal tudi domači narodni poslanec g. Lukačič, ki je poročal o zadnjih dogodkih v Sloveniji, ter o novjših sklepih skupščine, nakar je predsedujoči zaključil lepo uspešno skupščino s krepkim pozivom na delo.

Kulturni razgledi

„Domen“ v ruškem letnem gledališču

Ruški sokolski odrski diletantje imajo svoj sloves. Radi tega jih ni treba posebej hvaliti ali pa s posebnim povdankom opozarjati na ustvarjajočo silo, ki omogoča Rušanom tako zrele in nad običajno diletantsko povprečnico segajoče kreacije. Številnim uprizoritvam preko zime v lepem ruškem Sokolskem domu se vsako leto priključujejo predstave na prostem v idealno zaokroženem in homogenem okolju, ki se, obraščeno na vseh straneh, dviga v amfiteatraličnem vzponu.

Letošnja premiera ruškega letnega gledališča, ki je bila dne 15. t. m. in h kateri so navzlic plujivalni obilnosti omenjenega dne prihiteli številni Mariborčani in ljubitelji lepe igre na prostem, je bila predvsem v znamenju nove podjetnosti in po-

budnosti v pogledu tehničnega izgrajevanja tega gledališča na prostem. Neutrudno vodstvo ruškega Sokola s zaslužnim starostno ravnat. br. Krejčijem na čelu je namreč sprožilo akcijo, da bi se vrhni sedeži zbetonizirali, s čimer bi gledališče v svoji zunanji izgradnji zadobilo na trajnostni in estetski veljavi. Dohod s troje vrstami je bil že letos v tem smislu prirejen ter so bili mariborski udeleženci ob tem prav prijetno presenečeni. Zunanje izgrajevanje ruškega letnega gledališča se bo v naslednjih letih nadaljevalo in bo v dveh, treh sezonah dokončno izpeljano.

Nedeljska premiera v ruškem letnem gledališču pa je bila tudi v znamenju obogatitve in pomnožitve ruškega diletantskega kadra z nekaterimi novimi,

svežimi močmi, ki se bodo, temeljito izšolane ter vneto izvežbane, z lahkoto vzpele do naddiletantske stopnje nekaterih ruških vodilnih igralcev. Ruška odrska družina, ki ima v ljubljanskem opernem pevstvu g. Janku svojega gorečega mentorja in vodnika, se je s toplo ambicijo in vnetim zanosom lotila Jurčičevega »Domna« v priredbi F. Sornika, ki je sam, v izbornem stilu in silno plastičnem podajanju, prevzel vlogo krojača Špilkega Jožeka, ki mu v ruški priredbi in končnem razvozlaju pripadajo posebno važne naloge. V tem prizorišču, z Jurčičevo domačijo v sredini in bajto Domnove matere na desni strani, se je verodostojno in prepričevalno prikazovala Domnova usoda ob ubranem petju fantov in deklet, kmetov in kmetic, ter burkavi šegavosti F. Jankovega besedičnega in morebiti celo preostro zarisane Urha.

Če izvajamo že omenjena lika Urha in Špilkega Jožeka, zasledimo predvsem pet glavnih nosilcev igre in sicer kmeta Jurca, njegovo hčerko Anko, Domna, Domnovo mater Meto in graščaka Sova.

I. Podleskov kmet Jurec je bil v zunanem nastopu morebiti za spoznanje preokoren, prav tako tudi v govorici mestoma opletav, pač pa je v maski in ostalih izraznih sredstvih vplival prepričevalno in dobro. Prodoren uspeh je žela Anka Nuše Bučarjeve, ki je v tej vlogi izkazala obilo nadarjenosti in ustvarjajoče sile, ki jo lahko tehtamo tudi po naddiletantskih merilih. V trenutkih duševnih pretresov je zaigrala z naravno prisrčnostjo, njej ob strani pa Domen Antona Medveda, tudi nadarjenega igralca, na zunanjo močnejšega in plastičnejšega, kakor pa v elementih notranjega doživljanja in čustvenih prelivov. Gotovo pa sta Bučarjeva in Medved dostojno, razveseljivo reprezentirala odrsko zrelost in prizadevno rast ruških igralcev. Tudi Meta, Domnova mati, je našla imenitno interpretko v Marici

Ozimovi, v sličnih vlogah že preizkušeni ter uravnovešeni igralki, ki ne stika za efekti in afekti, ampak ki skuša zadovoljiti in prepričati z povsem neposrednim, čim bolj domačim podajanjem. Robata strogost in neusmiljena brezsrčnost je sevala iz podobe graščaka Sove, ki je dobil v Adolfu Pečarju vsestransko ustrezajočega predstavitelja ter oblikovalca.

Ob teh vodilnih nosilcih nedeljske predstave so se v širšem krogu sodelovalcev in soigralcev razvrstili tudi ostali številni in znani ruški diletantje od F. Nekrepovega hlapca Ožbalta in B. Stanijevega hlapca Marka ter dekel Polone Majde Škerbinjekove ter Nežike Pavle Štupanove pa do E. Dolinškovega veljavnega župana ter kmetov lovcev B. Kšeloovega Tenkorja, A. Fricovega Škeneta, L. Viglovega Blažeta, L. Bučarjevega Golobka, V. Pečarjevega Klemna, F. Jugovega prvega in F. Štupanovega drugega birača in končno I. Jugovega učitelja Kerševana, ki je bil glede ponašanja ter prikazovanja v strnjem skladu z ostalimi sodelujočimi.

Nedeljska premiera je nova pozitivna postavka v bilančni knjigi ruške sokolske odrske družine. Enotnosti v zunanji izgradnji in notranje režijskem prerezu ni mogla motiti niti takoj vidna cepljenost ter opredeljenost v odrsko zrelo prvo garnituro ter še šolajočo in razvijajočo se drugo garnituro, ki jo pa, kakor prvo, tudi odlikuje silno velika ljubezen do odrs, prepletena z mladostnim zagonom in nenehno ambicijo. Nadarjenost, gorečnost in marljivost bodo prav gotovo doprinesle svoj delež pri množitvi slovesa ruškega letnega gledališča, ki naj se ob nastajanju mariborskega letnega gledališča pritegne k sodelovanju in gostovanju, kar bo mariborsko kulturno publiko nedvomno prijetno presenetilo ter navdušilo.

—ec.

Marija Woch za 43letno članstvo ter kavarnar Alojzij Käfer za 41letno članstvo. Nadalje so prejeli diplomu gostilničar Alojzij Lahajner za 30letno članstvo, za nad 20 let članstva pa: kinopodjetnik Gjur Valjak, gostilničarka Roza Kumerjeva, hotelirka Pavla Jančarjeva, gostilničar Adolf Spatzek, restavraterka Ivana Račičeva, gostilničarka Josipina Skazajeva ter gostilničarka Apolonija Lahova. Za nad 10letno članstvo pri združenju so prejeli diplomu: gostilničarka Josipina Mavrenčičeva, hotelir Josip Povodnik, kavarnar in restavrater Aleksander Klešič, gostilničar Ljudovit Vlahovič, gostilničarka Marijeta Verzelova, gostilničar Ernest Birtič, kavarnar Alojzij Strehar, gostilničar Ljud. Uhler, kavarnarica Kristina Vollgruberjeva, gostilničarka Terezija Pavličeva, gostilničar Ivan Hönigman, Josip Marek, Ottilija Ivič, Roza Zelzer, Marija Nekrep, Magdalena Glanz, hotelirka Josipina Friedlova, gostilničar Franc Verzel in kavarnar Josip Šerec. Za nad 10letno članstvo pa so bili odlikovani z diplomu restavrater Alojzij Lisjak, gostilničarji oziroma gostilničarke

Marija Koštomaj, Antonija Ahtig, Matilda Golob, Marija Nekrep, Ante Zorič, Ivanka Kovač, Marija Vrabl, kavarnar Ivan Slavec, gostilničarka Josipina Dabinger, Marija Jurgec, Marija Riedl in gostilničar Ivan Resnik, kavarnarka Katica Golob, gostilničarka Terezija Rapoc, Milka Plavec, restavrater Anton Emeršič, restavrater Ivan Kimensvenger, gostilničarji Anton Kosič, Cecilija Šum, Julij Vernik, Jakob Kapitanovič, Vilma Rosenberger, Adalbert Gusel in kavarnarka Ana Spatzek.

Po razdelitvi diplom so spregovorili predsednik Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani g. Ciril Majcen, nadalje častni predsednik Gjur Valjak ter zbornični zastopnik g. Josip Šerec, ki se je v vznešenih besedah zahvalil v imenu odlikovancev. Ob zaključku je ponovno spregovoril g. Valjak, ki je navzoče pozval k skupnemu, složnemu delu za procvit in napredek gostilničarskega stanu, nakar je g. Klešič po fotografiranju vseh udeležencev zaključil to lepo mariborsko manifestacijo gostilničarskega tovarštva.

Glas iz Slav. goric

Goseničja golazen napada celo hiše

Goseničja golazen, ki letos uničuje zelenjadne nasade, tudi nam ni prizanesla. Pred tednom smo naenkrat opazili na zelju pojav te gnusne golazni. Zadnji čas pa napada celo hiše. Ne samo, da so je polni zidovi od zunaj, nego tudi kuhinje in sobe, kar daje ljudem mnogo posla z zatiranjem in čiščenjem.

Zelja za kisanje letos torej ne bode. Nevarnost je, da nam golazen uniči tudi repo. Slabo kaže tudi s krompirjem. Po

juljskih nalivih je napadla peronospora posebno rane vrste rožnika. Zadnji čas vidimo pojave peronospore tudi na poznem krompirju, ki je proti boleznim najodpornější. Otave smo v zadnjem tednu spravili do ene tretjine ob še dovolj ugodnem vremenu.

Že več let imamo preveč deževna poletja, da se uveljavlja izrek: Suša uniči posamezen pridelek, moča pa vsa vničuje.

Navice z Murskega polja

Nočni požar. V noči na ponedeljek, se je nad Murskim poljem zasvetilo. Goreti je začelo v gospodarskem poslopiju Marije Satler, posestnice na Meleh št. 18 pri Radencih. Vsi letošnji pridelki sena in

slame so zgoreli skupno z gospodarskim poslopjem. Razen gasilcev bližnjih gasilskih čet Šratovci, Orehovci, Gornja Radgona in Radenci je sodeloval tudi načelnik prekmurske gasilske župe in nar. poslanec g. Josip Benko s svojo lastno gasilsko četo. Škoda znaša nad 50.000 Din.

Janko Furlan:

Flosarji

»Kako pa naj si pomaga, če pa ni sam kriv?«

»Saj to je, vidite,« je dejal mladenič staremu. »Ni sam kriv. Drugi, ki prav tako propadajo, tudi niso krivi. Rečem vam... in sam vrag me tukaj na mestu raztrga, če ni to res: Vsi pojdemo na nago r., če bo šlo še tako dalje. Pravijo, da smo postali preveč nobil. Kaj bi hoteli, da bi hodili nagi in bosi... da bi spali na gnoju in bi kapalo na nas! Če bi se mi pametno dogovorili s kmeti, bi bilo kmalu drugače za njih in nas... Meji krvav!«

»Ja... če bi se...«

»Pa bi se lahko. A vse molči.«

»Zgani se Ti, ki toliko govoriš...!«

»Meni ne verjamejo... da sem premlad in preveč neumen, bi rekli glasno. Na tih pa: Kaj boš ti, sirotec!... Tako je... In zato rečem: Prvi bi se morali zgani veliki, ki bi imeli od tega največ koristi.«

»Prav mislite!... Kmetje in vi ž njimi. Vsi ste enako prizadeti. Recimo, da bi

ustanovili lesno izvozno zadrugo ali kaj takega... Zdi se mi, da bi si kmalu izboljšali položaj za sto od sto... Eni in drugi.«

»Tako je tudi moje mnenje... mej duš!«

»Hm. Ne bilo bi slabo to, ne... Ampak...«

Stari flosar je še vedno dvomil. Takih novotarj stara kri ne more kar tako prežvečiti.

»Vaša misel je pametna in jo morate vedno in povsod širiti.«

»Saj nas je dosti tega mnenja, pa nas ne upoštevajo. Veste,« je pristavil z neko obzirnostjo, »gospodje, ki to razume, bi morali med nas. Rečem vam, da kjer ni kruha, je slabo tudi od te strani.«

»Kako to mislite?«

»Tako-le... da se ljudje ne morejo brigati za drugo... za izobrazbo, jezik in take reči.« Hitro je izrazil to misel in odhitel k novo pristalem splavu, da mu pomaga.

Nisem pričakoval, da bom slišal iz ust splavarja v bistvu prav to, kar trdijo in ponavljajo pošteni in zavedni državljani.

»Ta je živ... pa je tudi pameten, moram reči... Mi smo že stari,« je rekel stari flosar.

»Vse je na njem zdravo: telo, srce in duša.«

»E... saj ne rečem, da ni. Dobro misli, kajpak.«

»Saj imate skoro prav.«

»Umolknila sva in gledala kako so med tem uredili došli splav, se nato porazgovorili in se razšli. Tarzan pa se je vrnil.

»Imate družino?« sem nadaljeval pogovor s starim.

»Kaj maj ž njo? Če poleti kaj zaslužim, je za zimo. Za gozd sem že prestar. Pozimi je delo v gozdu dvakrat težje: sneg, mraz, težavna hoja. Onih 20 Din na dan krvavo zaslužite. Kmet ne more plačati več. Sam je siromak.«

»Ste li bil kdaj bolan?«

»Ni časa za take reči. Včasih me malo prime želodec. Zdravnika pa nisem še rabil. Kaj bi ž njim?... Česen, tavžent-rože, encijan, poper na šnopsu in take reči so tudi dobri dohtarji.«

»Pa hoste še vozarili?«

»Kaj pa čem! Kako naj sicer živim?«

Na gornjem splavu je nekdo komaj slišno pel:

Pa b' flosar seboj dekle vzeu, če b' ga ne b'la speljala. Zdaj ledig je in še veseu, ker fino je lagala.

Približal se nam je srednje velik, krepak mladenič zdrave in zelo prikupljive zunanosti.

»Dobra volja in pesem povsod! Prav imate.«

»Kaj pa čem?«

»Ta jih ima za cele bukve. Celo v bolnici je pel, ko je visel med življenjem in smrtjo in sta že igrala za njegovo dušo dobrotec in hudobec.«

»Kaj pa vam je bilo?«

Odpel si je srajco in pokazal na zarasto vdolbino pod desno ključnico in zadaj ob levi lopatici. »Tukaj se mi je zarila štanga v prsa, ko sem vozil les iz gozda. To je bilo pred osmimi leti, ko sem bil star 19 let. Bil sem v bolnici tri-najst tednov.«

»In zdaj ste zdrav?«

»Sem.«

Pa recite, če ni podravski flosar pristno jeklo, Komaj se iztrga objemu smrti, že zauka. Take grče niso povsod. Kje je izvor te odpornosti: v granitu in kremenu, v bukvah in smrekah ali v trdem delu ob ržencu in vodi?

(Konec sledi.)

Spomnite se CMD!

Mariborske in okoliške novice

IV. redni občni zbor „Mariborskega tedna“

Včeraj se je vršil v posebni sobi kavarne »Jadran« IV. redni občni zbor »Mariborskega tedna«. Načelnik g. dr. Lipold je po pozdravu zadržarjem ter zastopnikom obrti, industrije, trgovine in drugih sodelujočih organizacij, podal predsedstveno poročilo ter v glavnih obrisih opisal prireditve lanskega leta, V. jubilejnega Mariborskega tedna in letošnjega VI. Mariborskega tedna. Z velikim zadovoljstvom je ugotovil, da je misel »Mariborskega tedna« pridrila v vse kroge in da ves Maribor složno sodeluje pri »Mariborskem tednu«, tako da si je danes težko predstavljati Maribor brez teh tradicionalnih prireditev, ki v svoji pestrosti podajajo živo sliko gospodarskega, kulturnega in sportnega udejstvovanja Maribora in njegovega zaledja.

Po tajniškem poročilu, ki ga je podal ravnatelj »Putnik« Jos. I. Loos, v katerem je orisal organizatorično delo, je podal blagajniško poročilo blagajnik Alfonz Gilly, pooblaščenec Ljubljanske kreditne banke. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da se je finančno stanje tudi v letu 1936 zboljšalo in to zahvaljujoč izredni požrtvovalnosti članov uprave. »Mariborski teden« je edina institucija v Jugoslaviji, ki prireja tako velike prireditve brez kakršnekolj javne subvencije ter je navezana popolnoma na lastno delo, ki ga opravljajo člani zadruga brez stalnega uradniškega aparata. Ves doseženi prebitki je bil prenesen na rezervni fond. V imenu nadzorstva je poročal Fran Novak, predsednik Okrožnega odbora obrtniških združenj. Nadzorstvo je pregledalo vse knjige, našlo poslovanje zadruga v najvišjem redu ter predlagala razrešnico. Na dnevnem redu so bile samo volitve načelnstva, ker je bilo nadzorstvo glasom pravil izvoljeno lani za tri leta. Dosedanje načelnstvo (dr. Fran Lipold, odvetnik — načelnik, Rudolf Golouh, ravnatelj — podnačelnik, Jos. I. Loos, ravnatelj »Putnika« — tajnik, Alfonz Gilly, bančni poobl. — blagajnik, dr. Alojz Juvan, mestni načelnik, dr. Miroslov Ploj, podpredsednik senata, Ferdo Pinter, veletrgovca, Dragotin Roglič, industrijalec, Josip Šerec, kavarnar, Henrik Saboty, podpolk. v p., Fran Reicher, krojaški mojster) je bilo izvoljeno za novo dobo dveh let. Dalje je bil na občnem zboru spremenjen § 7 zadrugnih pravil, ki je doslej predvideval, da se na deleže sicer ne deli nobena dividenda, da se pa deleži lahko obrestujejo, toda obrestna mera ne sme presegati eskontne mere Narodne banke. Zadržarji se niso posluževali te ugodnosti ter ni »Mariborski teden« do sedaj še nikdar izplačal ne dividend in tudi ne obresti. V tem smislu se spremenijo sedaj tudi pravila, da zadruga ne izplačuje na deleže ne dividend in jih tudi ne obrestuje. Pri slučajnostih je apudal načelnik dr. Lipold na vse navzoče zastopnike, naj, kakor do sedaj, složno sodelujejo pri stremljenju in naporih zadruga, pospeševati gospodarski in kulturni razvoj Maribora in njegovega zaledja ter skrbeti za uspešno propagando naših naravnih in kulturnih vrednot.

Strelska tekma obmejnih strelskih družin

V nedeljo dne 15. t. m. se je vršila v obmejnem Sv. Juriju ob Pesnici tradicionalna tekma obmejnih strelskih družin iz Sv. Jurija, Svečine in Sv. Križa. Tekme so se udeležili tudi številni ljubitelji strelskega sporta iz Maribora in okolice, med njimi tudi nekoliko zastopnikov vojaštva.

Rezultati: Z vojaško puško na 200 m iz treh stavov po 5 strelav brez ponavljanja: Cestnik Pero, Maribor 111 krogov, Terčelj Stanko, Sv. Jurij 94 krogov, Moravec Josip, Maribor 86 krogov, Lavrenčič Ivan, Sv. Jurij 84 krogov, Gamser Ivan, Svečina 74 krogov, Šprager Alojz, Maribor 72 krogov, Paskolo Al., Svečina 67 krogov, ga. Terčeljeva, Sv. Jurij 64 krogov, Fanecl, Sv. Jurij 58 krogov, Vračko Josip, Sv. Jurij 55 krogov.

Malokalibrska puška na 50 m, 10 strelav iz ležečega stava: ga. Terčeljeva 87 krogov, Paskolo Al. 84 krogov, Vračko Josip 83 krogov, gdč. Leber Linda 82 krogov, Janežič Rudolf 81 krogov.

Mladina je tekmovala z zračno puško. Po končani tekmi je spregovoril agilni tajnik strel. družine Sv. Jurij učitelj g. Hlupič o pomenu obmejnega streljaštva, nakar so bile razdeljene številne lepe nagrade. Nato pa se je razvila nepriljudna narodna veselica, ki je trajala do pozne noči.

Organizacija, ki je bila v preizkušeni rokah g. Terčelja Stanka, je bila vzorna.

Iz poštne službe. Upokojeni so: kontrolor A. Niefergaj v Mariboru, inšpektor Anton Boc v Celju ter višja kontrolorja Milan Zemljič in Rudolf Kolbezen v Mariboru.

Napredovanje. V III. skupino II. stopnje je napredoval ravnatelj klasične gimnazije v Celju Franc Mravljak.

Smrtna kosa. V Jože Vošnjakovih 16 je preminila v 71. letu starosti zasebnica Zofija Rudnicka. V splošni bolnišnici je umrla v 71. letu svoje dobe vdova po železničarju Terezija Zupaničeva. Žalujemo naše toplo sočutje!

Iz politično upravnih služb. Za sreskega načelnika v Kamniku je imenovan dr. Dionizij Marež, doslej sreski načelnik v Šmarju pri Jelšah. Za sreskega načelnika v Šmarju pri Jelšah je imenovan dr. Herbert Kartin, doslej banski svetnik pri kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Namesto vena na grob pokojnega davčnega kontrolorja g. Martina Ferencaka je darovalo uradništvo davčne

dalo vse knjige, našlo poslovanje zadruga v najvišjem redu ter predlagala razrešnico. Na dnevnem redu so bile samo volitve načelnstva, ker je bilo nadzorstvo glasom pravil izvoljeno lani za tri leta. Dosedanje načelnstvo (dr. Fran Lipold, odvetnik — načelnik, Rudolf Golouh, ravnatelj — podnačelnik, Jos. I. Loos, ravnatelj »Putnika« — tajnik, Alfonz Gilly, bančni poobl. — blagajnik, dr. Alojz Juvan, mestni načelnik, dr. Miroslov Ploj, podpredsednik senata, Ferdo Pinter, veletrgovca, Dragotin Roglič, industrijalec, Josip Šerec, kavarnar, Henrik Saboty, podpolk. v p., Fran Reicher, krojaški mojster) je bilo izvoljeno za novo dobo dveh let. Dalje je bil na občnem zboru spremenjen § 7 zadrugnih pravil, ki je doslej predvideval, da se na deleže sicer ne deli nobena dividenda, da se pa deleži lahko obrestujejo, toda obrestna mera ne sme presegati eskontne mere Narodne banke. Zadržarji se niso posluževali te ugodnosti ter ni »Mariborski teden« do sedaj še nikdar izplačal ne dividend in tudi ne obresti. V tem smislu se spremenijo sedaj tudi pravila, da zadruga ne izplačuje na deleže ne dividend in jih tudi ne obrestuje. Pri slučajnostih je apudal načelnik dr. Lipold na vse navzoče zastopnike, naj, kakor do sedaj, složno sodelujejo pri stremljenju in naporih zadruga, pospeševati gospodarski in kulturni razvoj Maribora in njegovega zaledja ter skrbeti za uspešno propagando naših naravnih in kulturnih vrednot.

uprave za Maribor-okolico 170 dinarjev za Protituberkulozno ligo v Mariboru. Prisrčna hvala!

Mestno kopališče bo radi snaženja parnega kotla od 23. avgusta do 1. septembra zaprto.

Onim, ki se zanimajo za oskrbo poštne vožnje. Vsako leto se v Mariboru oddaja oskrba poštne vožnje. Tudi letos bo zadevna licitacija v petek 20. t. m. ob 10. uri pri mestnem poglavarstvu, kjer se bodo zainteresirani zbrali. Zanimanci si lahko ogledajo zadevne pogoje ter razglasitev o oddaji poštne vožnje pri mestnem poglavarstvu, pa tudi pri tukajšnjih poštinih uradih.

Državna trgovska akademija v Mariboru. Učenci in učenke, ki žele v šol. letu 1937/1938 vstopiti v prvi razred ali ga ponavljati, se morajo osebno prijaviti dne 20. do 28. avgusta 1937 med 8. in 12. v ravnateljski pisarni. Prinesiti morajo s seboj: 1. izpolnjeno prijavo, ki jo dobe za 50 par pri šolskem služitelju in jo morajo kolkovati z 10 din, 2. rojstni list ali spisek iz krstne knjige, 3. izpričevalo o nižjem ali završnem izpitu, 4. davčno potrdilo. Kdor je na dan prijavitve star več nego 17 let, toda manj kakor 19 let, mora predložiti še rešitev Kr. banske uprave o pregledu starosti. Dne 31. avgusta 1937 ob 9. uri bo na razglasni deski objavljeno, kdo je sprejet. Nesprejeti dobe istega dne svoje listine pri šolskem služitelju. Sprejeti se bodo definitivno vpisali dne 1. ali 3. septembra med 8. in 12. in plačali: 1. dodatni kolek za prijavo 40 din, 2. šolnino in drugo, kakor je objavljeno na razglasni deski. Vpisovanje v ostale razrede bo 1., 2. in 3. septembra med 8. in 12. Prinesiti je treba s seboj: 1. prijavo, ki jo dobe pri šolskem služitelju za 50 par in jo morajo kolkovati s 50 din, 2. izpričevalo razreda, 3. davčno potrdilo. Plačati morajo šolnino in drugo, kakor je objavljeno na razglasni deski. — Popravni in dopolnilni izpiti za prestop v III. razred se prične dne 27. ob 8. in bodo po razporedi, ki je objavljen na uradni deski.

Franc Rupnik na varnem. Pod tem naslovom smo dne 29. maja 1937 med drugim prinesli vest, da je bil ponarejevalec denarja Rupnik Franc aretiran na posestvu žene nekega trgovca iz Pobrežja pri Mariboru in da je tekom zasliševanja podal nekatere izpovedbe, radi katerih so orožniki aretirali trgovca P. in njegovo ženo in da so bili isti izročeni sodišču ter dalje, da je bila na posestvu žene P. pri Slovenski Bistrici odkrita ponarejevalnica denarja. V zvezi s tem smo pre-

ljeli sledeči popravek: Ni res, da bi bil ponarejevalec denarja Franc Rupnik aretiran na posestvu žene nekega trgovca »P.« iz Pobrežja pri Mariboru, ampak je res, da je bil Rupnik aretiran na nekem drugem posestvu pri Slovenski Bistrici. Ni res, da bi bili orožniki na Pobrežju aretirali trgovca P. in njegovo ženo, ampak je res, da sta bila sicer trgovec P. in njegova žena soosumljena zveze z imenovanim ponarejevalcem, da pa sta bila pozvana le radi tega na policijo k zasliševanju. Ni res, da bi bila pobreški trgovec P. in njegova žena zaradi zveze z odkritjem ponarejevalnice denarja, izročena sodišču, ampak je res, da sploh ni bila žena trgovca P. izročena sodišču, temveč je bila ista iz policijskega urada takoj izpuščena že po prvem zaslišanju, dočim pa je bil le njen mož trgovec P. radi suma zveze s ponarejevalnico denarja izročena samo za kratek čas preiskovalnemu sodišču, iz katerega je pa bil tudi kmalu izpuščen na prosto, ker dejansko ni bil tako obremenjen, kakor smo prvotno poročali.

Jasno in topleje vreme napoveduje dunajska vremenska postaja za danes.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Vidmarjeva in Savostova lekarna.

Din 20.000

je danes zadela glasom telefoničnega poročila iz Beograda

srečka štev. 3868

ki je bila kupljena v Bančni poslovalnici Bežjak, Maribor, Gosposka ulica 25.

.....

Aretirani požigalec. Studenški orožniki so aretirali nekega 28letnega Ivana P. iz Studencev, ki je osumljen, da je dne 5. avgusta t. l. zanetil požar pri mizarjem mojstru Francu Papežu v Studencih. Nadalje obstoja sum, da je aretirani P. p. roman in da je on tisti, ki je v zadnjih mesecih povzročil številne požare v okolici Maribora. P. zanika vsako krivdo. Oddan je bil v zapore tukajšnjega sodišča.

Strelna uničila domačijo. Ob priliki zadnje nevihte je strela udarila v domačijo Franca Dokla v Zgornjem Cmureku. Nastal je požar, ki je v kratkem času uničil vso domačijo, ki je bila s slamo krita. Škoda znaša okoli 12.000 dinarjev.

Tudi krave so dobrodošle... 1500 dinarjev vredno kravo so doslej še neznani storilci ukradli posestniku Aleksandru Poročniku pri Sv. Treh kraljih. Domnevajo, da gre za tihotapce, ki so kravo spravili najbrže preko meje.

Putnikove novice

V nedeljo dne 22. avgusta dva prelepa izleta z modernimi avtokari »Putnika«: v Logarsko dolino (velika ljudska veselica na Ljubnem) Din 120, na Vrbsko jezero (Velden), vključno vizum le Din 150. Informacije in prijave »Putnik« Maribor.

Kozjaške novice

V nedeljo okrog opoldne je nekatere kraje Kobanskega, zlasti med Sv. Križem in Pesnico (po zgodnji zjutranji nevihti) presenetilo hudo neurje najprej s suho točo, potem s točo med plohami in nalivi. Ponokod so bili oblaki tako nizki, da so dosegli že proti dolini Pesnice ležeče kraje (n. pr. na Vršniku pod Sv. Križem). Na več krajih je toča napravila občutno škodo zlasti v vinogradih in na sadnem drevju.

Terenske novice

Strelska tekma. Naši strelci priredijo v nedeljo dopoldan na strelišču v Radvanju ostro strelsko tekmo in sicer prvič skupno s strelci iz Pobrežja ter bodo oboji pomerili svoje moči na meddruštveni tarči, za katero so namenjene lepe nagrade. Vsaka družina bo tekmovala še na svoji tarči pod enakimi pogoji, na tarči za goste pa člani drugih družin. Vabimo zlasti mariborske strelce, da topot ne prezrejo naše tekme. Popoldne bo v Pulkovem vrtu na Teznem sestanek vseh strelcev, združen z družinsko zabavo, kjer bodo razglašeni rezultati in razdeljene nagrade.

Zadnje telefonične vesti

900 ANGLEŠKIH VOJAKOV IZKRČANIH V HONGKONGU.

SANGHAJ, 18. avgusta. V Hongkongu je bilo izkrčanih nadaljnjih 900 mož angleške posadke, ki prevzamejo varstvo britanske koncesije. Neki kitajski letalec je krožil nad francosko koncesijo tako dolgo, dokler ga niso končno pregnali Francozi s streljanjem iz topov in strojnic.

KITAJCI LINČAJO KITAJCE.

SANGHAJ, 18. avgusta. Japonci obstreljujejo od včeraj Long How in severni del Sanghaja. V Čapeju so izbruhnili številni požari, ki jih doslej še niso mogli lokalizirati. Pred poslopjem severnega kolodvora so bili številni Kitajci linčani od lastnih ljudi in to radi tega, ker so kupovali japonski riž in s tem kršili bojkot.

S SOVJETSKEGA POSLANIŠTVA SVETLOBNI ZNAKI V PRID KITAJCEM

SANGHAJ, 18. avgusta. Med tukajšnjim sovjetskim konzulatom in japonskimi oblastvi je nastal spor, ki ima lahko najdalekosežnejše posledice. Japonci izjavljajo, da so v pretekli noči, ob priliki letalskega napada Kitajcev na japonske koncesije, opazili v prvem nadstropju sovjetskega poslanštva svetlobne znake, ki so olajšali Kitajcem uspešno bombardiranje.

PRED KITAJSKIM MOBILIZACIJSKIM RAZGLASOM.

NANKING, 18. avgusta. V tukajšnjih diplomatskih krogih pričakujejo vsako uro mobilizacijski razglas kitajske centralne vlade, s katerim bodo pozvani v vojaško službo vsi oni moški, ki so za orožje sposobni.

BLACK NOVI VRHOVNI SODNIK USA.

WASHINGTON, 18. avgusta. Senat je s 63:16 glasovi izglasoval imenovanje sodnika Blacka za prvega sodnika Združenih držav ameriških. Dosedanji prvi sodnik gre v pokoj. Predsednik Roosevelt bo s sodelovanjem novega vrhovnega sodnika lahko neovirano nadaljeval svoje zakonodajno delo.

»KITAJSKI NEWYORK« V OGNJENEM MORJU.

LONDON, 18. avgusta. Kakor poročajo iz Sanghaja so japonske vojne ladje zopet pričele z obstreljevanjem Pao Tungga. Pri obstreljevanju sodelujeta križarki »Isumi«, ki je za tri milje odplula v morje, da lažje strelja, ter »Asami«. Večji del mesta je že v ognju. Japonci so v zadnjih 24 urah izkrčali nove vojaške odrede, ki so bili takoj odposlani na strateško važne točke.

WINDSORSKI VOJVODA OBIŠČE FRANCIJO.

PARIZ, 18. avgusta. Kakor poročata agentura Radio bosta v kratkem Windsorski vojvoda in vojvodinja obiskovala z avtomobilom Francijo. Ob tej priliki posetita tudi otok Aix.

TOKIO SE PRIPRAVLJA NA OLIMPIJADO 1940.

BERLIN, 18. avgusta. Japonski nacionalni olimpijski odbor je povabil tajnika dr. Diehmsa, Werner Klingeberga, da pride v Japonsko, da vodi tamkaj kot organizatorični strokovnjak skupno z japonskimi inženjerji in strokovnjaki priprave za olimpijado v Tokiju, ki bo leta 1940.

Gostovanje sokolske igralske družine. Naši marljivi diletanti pod spretnim vodstvom režiserja br. Rebolja so v nedeljo gostovali v Limbušu z Reboljevo burko »Pri debeli muhi«. Dobiček je namenjen naši telovadnici. Hvala marljivim bratom in sestram!

Naše ceste. Godrnjanja radi slabih cest bo menda sedaj konec, saj imamo v lastni gramoznici odveč izvrstnega materiala. Doslej se je temeljito posipala z gra mozom Koroškega ulica. Ne pozabimo, dokler je čas, še drugih cest.

Karambol. V nedeljo dopoldne sta trčila pri Žoherjevi gostilni na Ptujski cesti nek inozemski avtobus in motociklist. Hude nesreče ni bilo, škoda se je povrnila na licu mesta v šilingih.

Iz življenja in sveta

„Röntgenizirana“ hiša in z zrakom hlajeni domovi

Znano je, da se je pokret za gradnjo naselbin in lastnih domov v Združenih državah začel šele v najnovejši dobi. Zdaj so na delu

tri velike skupine, ki se pečajo s stanovanjsko gradnjo:

zasebne stavbene družbe, ki dobivajo javna zvezna posojila (Limited-dividend Projects), dalje gradbene zadrage (Cooperative Housing) in končno še javna stanovanjska gradnja, ki se ji posveča »Housing Division of the Public Works Administration«. Za to javno stanovanjsko gradnjo skrbijo in jo v posameznih državah nadzorujejo posebna društva, tako na primer v New Yorku »New York City Housing Authority«, ki ji med drugimi ugodnostmi daje državni zakon tudi pooblaščenje, da sme v korist stanovanjske gradnje razlaščati zemljo za stavbišča. Stanovanja, ki so jih zgradila javna oblastva, so namenjena izključno le manj premožnemu prebivalstvu. Opremljena so ravno tako kakor ona, ki so si jih zgradili zasebniki z lastnimi sredstvi. V njih imamo osrednjo kurjavo na olje, hladilnik, kopalnico in plinski štedilnik. Taka

stanovanja so torej za naše pojme precej razkošna, vendar pa imajo to slabo stran, da jih razmeroma le malo zidajo. Stroški za stanovanja take vrste so pač precej veliki.

Ameriška velemesta, predvsem seveda New York, se torej le še ne morejo otrestiti

občutnega pomanjkanja stanovanj, in je nastanitev prebivalstva, posebno črncev in mešanecv še zmeraj zelo preprosta in obenem slikovita. K temu pride še to, da je velik del prelahko in preslabo zidanih hiš že skoraj popolnoma neuporabnih in je deloma celo razpadel ali pa je postal vsaj močno majav. Zato so izdali zakon, po katerem bodo taka stanovanja z javnimi denarnimi sredstvi zopet popravili.

in se bodo najemniki proti dostojni stanarini lahko vselili vanje. Država krije stroške za popraviljanje, hišni posestniki pa jih morajo v petih letih povrniti. Samo v New Yorku so našli okoli sedemdeset tisoč hiš, ki bi jih bilo treba po predpisih tega zakona popraviti. Ker bi pa ureditev vsake hiše zahtevala tri tisoč

do pet tisoč dolarjev, je prišla država do tega, da omenjenega zakona sploh ne more oživotvoriti in uporabljati, ker ne bi imela dovolj sredstev na razpolago. Poleg tega so se pojavili še dvomi, če se sploh splača vlagati denar v take gradnje. Do nadaljnjega ostane torej vse pri starem.

Jasno je, da stalno rastoči stroški za stavbeno gradivo in mezde

nikakor ne pospešujejo stanovanjske gradnje. Letos so gradbeni stroški za devet odstotkov večji kakor leta 1936. Kar se tiče mezd, ki jih prejema stavbeni delavci, moramo reči, da so v posameznih pokrajinah zelo različne in da se ravna po večjem ali manjšem vplivu strokovnih zvez. Manjše mezde pa opravičujejo delodajalci navadno z manjšimi izdatki za življenje in z boljšimi delovnimi prilikami. Sreča je, da se hipotekarne obresti nižajo in da so se amortizacijski pogoji zboljšali, tako da bremen, ki ležijo na ramenih hišnih posestnikov, vendarle niso težja in hujša kakor prej.

Povsod v mestnih okolicih so zrastle selišča, ki jih prav po ameriško ponujajo. V poštev prihajajo kandidati, ki bi radi zidali ali pa kupili že zgrajeno hišo. Nekje se je prebrisan in podjeten stavbenik domislil in je zgradil vzorčno stavbo, ki je kar kmalu dobila ime »röntgenizirana hiša«. Tako jo imenujejo zato, ker je na raznih oglih in na drugih mestih, kjer se najlaže prepričamo o kakovosti gradiva, o stavbini zanesljivosti in gradbeni solidnosti, izrezana,

tako da lahko kakor z Röntgenovimi žarki preizkusimo hišno »drobovje«.

Ta zamisel je dosegla popoln uspeh, pa so jo radi tega začeli kmalu prav pridno posnemati. Zdaj se lahko vsakdo na lastne oči prepriča o kakovosti stavnega gradiva in o njegovi uporabi; spozna lahko, kako so opore zasidrane, kako so tramovi med seboj zvezani, kakšna je izolacija itd.

V najnovejšem času zbujajo veliko pozornost

zračno hlajeni domovi. Naprava za zračno hlajenje, sijajno delo tovarn General Motors, učinkuje tako, da hišo pozimi ogreva, poleti pa jo prijetno hladi. Vsak Amerikanec, ki se hoče postaviti in ki lahko plača, si hoče

privoščiti hišo z zračnim hlajenjem. Take hiše so razen tega opremljene še s posebno azbestno izolacijo.

Gospodarske beležke

Zahteve jugoslovanskega trgovstva so se formulirale na seji Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj kraljevine Jugoslavije, ki je bila pretekli četrtek v Beogradu. Na seji se je obravnavalo tudi vprašanje vsedravnega kongresa, ki bi se moral vršiti letošnje jesen v Zagrebu. Soglasno se je sklenilo, da je zaradi izrednih razmer, ki vladajo v Zagrebu, letos trgovski kongres v Zagrebu nemogoč. Radi tega so sklenili, da se kongres odloži na spomlad.

Preveč zlata ima Amerika. Nekateri poslanci ameriške republikanske stranke, ki so člani parlamentarne finančne komisije, so v posebni izjavi ostro napadli denarno politiko ameriške vlade, zlasti pa njeno kopičenje zlata. Poslanci zahtevajo, da se uporabi del zlata za odplačilo državnih dolgov. Preden se je začelo kopičiti zlato, je vlada izjavila, da bo 5 milijard zlata dovolj za uspešno interveniranje na denarnem trgu, da se ohrani tečaj dolarja. Danes pa je zlato podlaga narasla že na 12 milijard dolarjev. Da je prišla država do te količine zlata, je plačala dvakrat več kakor pa so znašali produkcijski stroški za to zlato. Na ta način se zapravlja denar ameriških davkoplačevalcev v korist dežel, ki proizvajajo zlato.

Novi delniška družba. Ban dravske banovine je dovolil ravnatelju Jug. banke v Ljubljani Josipu Ljubiću, inž. Slaviju Jenku, posestniku Tihomilu Jenku, industrialcu Kazimiru Bidni ter konstrukterju Stanku Bloudku, vsi v Ljubljani, ustanovitev delniške družbe »Triglav« za proizvodnjo in prodajo prevoznih sredstev. Namen družbe je montiranje in izdelovanje prevoznih sredstev na tovarniški način, njih nakup in prodaja na veliko in malo, izvrševanje rednega in izrednega prevoza oseb in blaga ter vršitev eksperimentov na polju konstruiranja vseh vrst sodobnih prevoznih sredstev. Osnovna delniška glavica družbe znaša din 1.000.000, razdeljena na 1000 delnic po 1000 din.

Darujte za azilni sklad PTLI

CENTRALNI TRG ČEHOSLOVAŠKE INDUSTRIJE PRAŠKI EKSPORTNI SEJEM

od 3. — 12. septembra 1937
tako j za Leipzigom

50% popust na čehoslovaških železnicih. 25—50% na inozemskih železniških, parobrodskih in zračnih linijah. Nadaljne informacije in sejnske izkaze dobite pri zastopniku praškega vzorčnega velesejma: ALOMA COMPANY d. z. o. z., Ljubljana, Aleksandrova c. 2/I. — ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT. — PUTNIK, Gajeva ulica, za nebotičnikom ali direktno pri direktorju praškega velesejma Praga VII, velesejska palača.

Razno

OBVESTILO.

Moja žena Veronika Kubiš me je svojevoljno zapustila, zaradi tega od danes naprej nisem plačnik za dolgeve, ki bi jih napravila. Anton Kubiš. 4521

TRVDKA »OBNOVA«

F. Novak, kompletne stanovanjske opreme, sprejema vsa naročila na novem mestu v Jurčičevi ulici 6. 4519

Prodaj

IZVRSTNO VINO

à Din 6— in 7.—. Košaki, Kugy, popoldne. 4522

Nova, lepa

SPALNICA

ugodno na prodaj. Vprašati »Salon Olga« Kopališka 2. 4516

»PUCH« MOTOR

poceni napredaj. Pobrežje, Tržaška c. 1. 4513

KOLESA

kakor šivalne stroje proda na obroke na račun Din 100.— mesečni obroki po Din 100.—. Mehanik Rupert Draksler, Vetrinjska ul. 11, tel. 23-79. 4388

OTOMANA DIN 90.—

skoraj nov čevlarski stroj 800.—, postelje omare, velika postelja 280.—, stoli. Koroška c. 10, Zidanšek. 4526

KROMATIČNA HARMONIKA

poceni napredaj. Naslov v upravi »Večernika«. 4528

Na prodaj BARAKICA BRANJARIJA. Ponudbe pod »Promet 5500« na upravo. 4530

PRODAM PAR KONJEV

plato voz in kmečki voz. — Ruše 21. 4497

Sobo odda

ODDAM PRAZNO SOBO.

Trdinova 2, Melje. 4518

Oddam

OPREMLJENO SOBO

na desnem bregu. Vprašati salon »Olga«, Kopališka 2. 4517

SOBA

sončna, zračna, mirna, lepo opremljena, se odda. Istotam se sprejme uradnica v veliko sobo k domači hčerki. Naslov in pogoji v upravi »Večernika«. 4500

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO

oddam s 15. septembrom. — Naslov v upravi. 4520

SOBO IN KUHINJO

s pritlikinami oddam s 15. septembrom. Studenci, Ciril-Methodova 17, nasproti pošte. 4515

Službo dobi

Sprejem

KLJUČAVNIČARSKEGA

Naslov v upravi. 4525

Pridnega

RAZNAŠALCA KRUHA

takoj sprejme pekarna Limbuš. 4529

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

STENICE

in drugi mrčes, ki vas nadleguje v vaših stanovanjih uničuje

Desinsekcijski odd. MP Orožnova ul. 2/I, Maribor

Jamčimo za diskretnost in uspeh. 1128

Edinstvena stopnja kakovosti Kodak filma omogoča najkontrastnejše slike

Kodak Drogerija M. Kanc
Maribor, Gosposka ul. 33
Razvijanje, kopiranje in povečanje prvovrstno in hitro 3746

Lepi

pisarniški prostori

v Gosposki ulici se s 1. septembrom 1937 oddajo v najem. Najemnina nizka, bližina do vseh uradov. Naslov pove uprava lista

Pasajilnica

R. Z. Z. O. P.

MARIBOR, NARODNI DOM

USTANOVLJENA LETA 1882

Stanje hranilnih vlog nad 55 milijonov Din - Rezervni sklad nad 11 milijonov Din

*

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od 3 do 5%

Skrivnosti

1

Dne 25. majnika je ostri žvižg lokomotive in zategnjeno trobentanje kolo-dvorskega čuvaja naznanjalo, da se bliža vlak iz Orleana.

Nekaj trenutkov pozneje se je prikazal na tiru vlak sam in se je ustavil na pariskih postajah.

Bilo je ob osmih zvečer; vsi popotniki so naglo zapuščali železniške vozeve, v katerih so bili gosto natlačeni, in vsakdo je hitel da stisne roko sorodnika ali prijatelja, ki je čakal ob vhodu na postajo.

Nekoliko hipov je vladal prisrčen nered, v katerem so se živahno vrstili vzklki veselja in srčne radosti. Na postaji je vse oživel, se gibalo valovila — prizor, ki se vrši vsak dan ob takih priložnostih in ki je vedno nanovo zanimiv.

Sredi tega živahnega dirindaja in nereda, pri katerem je vsakdo nehoti sodeloval, je samo en popotnik navidez malomarno in mirno z umerjenimi korakom stopal po peronu.

Bil je zelo mlad človek, imel je komaj petindvajset let in je nosil duhovniško obleko, ki je bila popolnoma nova. Namesto pritljage je imel le majhno torbico in v njej nekaj perila.

Hodil je že deset minut gor in dol. Široki klobuk, čigar kraji so mu delo-

ma zakrivali obličje, ga vendar ni mogel popolnoma zakriti in tako se je moglo opaziti, da je nenavadno bled in da mu sem in tja ustnice nervozno podiritevajo.

Njegovo oko je bilo tako živahno, da ni moglo utajiti čustev, ki so navdajala mladega moža.

Včasih se je v tem črnem in globokem očesu čudno zasvetlikalo in nagle, s silo pridržane kretnje so razodevale nestrpnost, razočaranje pričakovanja, in dokazovale, da mora imeti malomarno popotnik določen, skrivnosten namen.

Toda bilo je obenem očitno, da je ta človek zelo oprezen; zdelo se je, kakor bi se bal, da ga bo kdo opazoval — ali morda zasačil — zato je bilo njegovo obnašanje nekako prisiljeno.

Naenkrat pa se je ustavil in ustnice so mu nehoti zašepetale nekaj nerazumljivih besed.

Na postajo je ta hip prišel neki duhovnik.

Bil je človek kakih trideset let, bledega in ljubeznivega obraza.

Mladi duhovnik mu je šel živahno naproti.

»Ali niste Vi gospod Karlo?« — ga je vprašal, podavši mu roko, ki je trepetala od razburjenja.

»Da, sin moj,« — je odgovoril novi prišlec in je stisnil ponudeno roko. — »Ali ste Vi bili tisti, ki mi je pisal ono pismo?«

»Da, jaz...«

(Dalje.)